

TUTKIJAJA TAUSTAVAIKUTTAJAJA HAASTATTELUSSA AILI NENOLA

Kaarina Koski

Aili Nenola tunnetaan folkloristiikassa Inkerin itkujen tutkijana ja naisnäkökulman esiintuojana. Hän aloitti akateemisen uransa Turun yliopistossa 1970 ja on toiminut 1980-luvulta lähtien aktiivisesti naistutkimuksen edistäjänä. Viime vuosina hänen tehtävänsä ovat olleet lähinnä yliopistohallinnon puolella. Vuoden 2007 alussa Nenola siirtyi eläkkeelle Helsingin yliopistosta naistutkimuksen määräaikaisen professuurin ja humanistisen tiedekunnan dekaanikauden päätyessä yhtä aikaa.

Kuva Annika Raubala.

ITKUVIRSIPROJEKTIIN SUORAAN TENTISTÄ

Aili Nenola on folkloristina ja uskontotieteilijänä Turun yliopiston kasvatti. Hän aloitti suomen kielen pääaineopiskelijana 1962, mutta vaihtoi filosofian kandidaatin tutkinnossa pääaineeksi suomalaisen ja vertailevan kansanrunoudentutkimuksen ja uskontotieteen. Sitä oli voinut Turussa opiskella syksystä 1963 lähtien, jolloin Lauri Honko piti oppiaineen ensimmäisen peruskurssin.

Varsinainen siirtymä tapahtui, kun Lauri Honko 1968 kysyi suullisen cum laude -tentin jälkeen, olisinko kiinnostunut itkuvirsiprojektista. Sanoin, että kyllä olen, vaikka raskauden takia en voinut heti ruveta siihen. Martti Haavio ja Lauri Honko olivat yhdessä aloittaneet projektin, jota Honko käytännössä veti. Siitä se oikeastaan alkoi. Suomen kielen opinnoista oli tietysti hyötyä, koska silloin luettiin vielä sukukieliä, karjala-aunuksen, viron ja vepsän peruskurssit sekä kantasuomea.

TUTKIJÄ JA TAUSTAVAIKUTTAJA

Käsitys näistä kielistä oli ehdottoman välttämätön. [...] Minun hankkeenani olivat nimenomaan Inkerin itkuvirret ja alusta lähtien tähdättiin julkaisun tekemiseen.

Kun julkaisu ilmestyi lopulta vuonna 2002, se sisälsi lähes seitsemänsataa itkua kommentaareineen, laajat johdantoartikkelit sekä tiedot itkijöistä, kerääjistä ja itkukylistä; kaikki sekä alkukielellä että englanniksi. Sitä ennen Nenola julkaisi lukuisia kuolemaa, suremista ja naisen elämää käsitteleviä artikkeleita sekä vuonna 1982 väitöskirjan *Studies in Ingrian Laments*.

Mutta vielä 1970-luvun alussa olivat vasta projekti, perheellinen perustutkinto-opiskelija ja koneella kirjoitetut aineistot, jotka piti ensin tarkistaa vertaamalla niitä alkuperäistekstien mikrofilmeihin.

Aluksi tein neljä tuntia päivässä. Ne olivat iltatunteja, koska minulla ei ollut lastenhoitajaa. Kun mies tuli kotiin, olin noin kuudesta kymmeneen töissä. [...] Kun se rupesi sujumaan, sovittiin, että teen graduni itkuista. Etsin pala palalta, mitä niistä saisi irti. Välissä litteroin myös aunuksenkarjalaisia nauhoja, joissa oli itkua ja tapakulttuuria. Se oli tavallaan kai testi, onko minusta tähän työhön. Kaikkea en ymmärtänyt, mutta jossakin määrin onnistuin. Sellaista harjaantumista tuli jo alkuvaiheessa.

AKATEEMISTA ARKEA 1970-LUVUN TURUSSA

Pro gradu -työ Inkerin hääitkujen henkilönnimityksistä valmistui syksyllä 1971 ja filosofian kandidaatin paperit Nenola sai joulukuussa. Jo seuraavana kesänä alkoivat opettajan työt, ensin kesäyliopistossa. Toimiminen Lauri Hongon oppilaana ja tutkimusapulaisena merkitsi harjaantumista monilla akateemisen työn alueilla. Honko toimi opetus- ja tutkimustyön lisäksi aktiivisesti erilaisissa tieteellisissä hankkeissa ja ohjasi myös Nenolan mukaan monenlaiseen toimintaan. Pätkittäistä tutkimusrahoitusta täydensi Suomen Uskontotieteellisen Seuran maksama palkka *Temenoksen* toimitussihteerinä.

Projektityö oli yksi, ja lisäksi olin uskontotieteellisen seuran sihteeri. Ja kun Turussa järjestettiin 1973 LAHR:n kansainvälinen symposiumi, johon osallistui tunnettuja uskontotieteilijöitä eri puolilta maailmaa, vastasin kongressin sihteerinä järjestelyistä.

[...]

Vaikka olin tutkimusrahoituksella, osallistuin opetukseen. Verrattuna nykyaikaiseen väitöskirjan ohjauksen ihanteeseen, jossa pitäisi keskittyä pelkästään väitöskirjaan, minun koulutukseeni kuului kaikkea laidasta laitaan. Olin vähän kaikessa laitoksen toiminnassa mukana, jopa laitoshallinnossa ensin opiskelijoiden ja sitten henkilökunnan edustajana. [...] Sen lisäksi NIF eli Pohjoismainen kansanrunousinstituutti tuli Turkuun 1972, Honko oli sivutoiminen johtaja ja ihan

aluksi me olimme avustajia Outi Lehtipuron kanssa, joka oli silloin folkloristiikan assistentti. NIF:n kautta pääsin opettelemaan ja myöhemmin toteuttamaan pohjoismaista yhteistyötä. Se oli monipuolista opettelemisen aikaa sen lisäksi, että yritin kirjoittaa artikkeleita Inkerin itkusta. Olen nyt ajatellut kiitollisena, että Hongon tutkimusapulaisena, assistenttina ja sitten myöhemmin viransijaisena minulla on ollut mahdollisuus oppia jokseenkin kaikki tieteellisen työn ja toiminnan puolet tutkimuksesta ja opettamisesta julkaisujen toimittamiseen, toimintaan tieteellisissä yhdistyksissä ja tiede- ja yliopistohallintoon.

Silloinen tapa tulla laitokseen töihin ja tarttua heti tieteellisen työn kaikkiin eri puoliin toi runsaasti käytännön kokemusta. Inkerin itkujen työlämpien vaiheiden eli käännösten ja kommentaarien toteuttamiseen Nenola sai kuitenkin työrauhan.

Kun kirjaa ruvettiin tosissaan tekemään, piti ruveta kääntämään tekstejä ja kirjoittamaan kommentaareja. Ei ollut muuta mahdollisuutta kuin kääntää tekstit itse. Se vei yhteensä laskien noin vuoden. Istuimme Päivikki Suojasen kanssa samassa huoneessa, hän teki väitöskirjaa ja minä käänsin tekstejä kirjahyllyn toisella puolella. Apunani oli Keith Battarbee, äidinkielinen englannin lehtori. Hänen kanssaan sovimme ratkaisuihin bankalien ilmaisujen kääntämisessä. Etsiskelin synonyymisanakirjoista, mikä sana painottaa mitään aspektia. Se oli mielenkiintoista puuhaa. [...] Olin jo sen verran lukenut niitä itkuja ja perehtynyt niihin, että minulla oli taju, mitä niillä tehdään. Yritin kääntää sekä ilmaisuja että tekstin sanomaa. Se oli aika rankka projekti, mutta pystyin silloin työskentelemään keskittyneesti.

Itkujen käännökset alkukielestä englantiin, samoin kuin kommentaarit, tulivat valmiiksi vuoden 1978 lopussa. Tekstit oli jo taitettukin, kun Nenola antoi työn käsistään Lauri Hongolle.

Oli sovittu, että hän kirjoittaa johdantoon osuutensa, ja jäin odottamaan sitä. Mutta hänellä oli muuta tekemistä ja minullakin rupesi olemaan muuta tekemistä, ja se jäi sitten hyllylle. Se oli pitkään sellainen kivi minun sydämeni ja hartioitteni päällä.

Käsikirjoitus sai odottaa lähes 20 vuotta. 1990-luvun lopulla Nenola sopi Hongon kanssa, että ottaa kirjan kokonaan omiin nimiinsä. Inkerin itkujen toimitustyö tehtiin loppuun Suomen Akatemialta saadun rahoituksen turvin, ja teos ilmestyi vuonna 2002.

NAISNÄKÖKULMA KUOLEMAAN JA KULTTUURIIN

Itkuvirsien tutkimisessa yhdistyi kaksi aikalaisnäkökulmaa: toinen oli kuoleman ja suremisen tutkimus, joka nousi esiin kansainvälisessä kirjallisuudessa 1960–1970-luvuilla. Toinen oli naisnäkökulma, josta Nenola kiinnostui 1970-luvun lopulla luettuaan

Simone de Beauvoirin ja Margaret Meadin muistelmia ja muuta naiskirjallisuutta. Debyytti naisnäkökulman soveltajana tapahtui pohjoismaisessa folkloristisymposiumissa Skånessa vuonna 1981; esitelmän pohjalta syntynyt artikkeli ”Kuolema naisen maailmankuvassa” julkaistiin samana vuonna *Suomen Antropologiassa*.

Nenola toimi syksystä 1982 lähtien jo ennen väittelyään folkloristiikan ja uskontotieteen professorin viransijaisena Turussa. Naisnäkökulma tuli mukaan omaan opetukseen ja samalla folkloristiikassa ja uskontotieteessä käytyihin keskusteluihin. Niihin perustui 1986 ilmestynyt artikkelikokoelma *Miesydäminen nainen. Naisnäkökulmia kulttuuriin*. Seilissä samoihin aikoihin pidetyn folkloristien valtakunnallisen, naisnäkökulmaan painottuneen jatkokoulutusseminaarin hedelmänä syntyi pienellä viipeellä kokoelma *Louhen sanat* (1991), jonka Senni Timonen ja Nenola toimittivat. 1990-luku oli kulttuurien tutkimuksen voimakkaan nousun aikaa. Nenola toimi Suomen Akatemian rahoittaman ”Kulttuuri, perinne ja sukupuolijärjestelmä” vastuullisena johtajana vuosina 1992–1996. Projekti oli perinteentutkimuksen kannalta merkittävä, vaikka siihen osallistui myös muiden alojen tutkijoita. Sen tuloksia on kokoelma *Gender and Folklore* vuodelta 1998 (toim. Satu Apo, Laura Stark ja Aili Nenola).

NAISTUTKIMUSTA TALKOOTYÖNÄ PROFESSORIN HUONEESSA

Vuonna 1982 perustettiin Turun tutkijanaiset r.y., jonka myötä aloitettiin naistutkimuksen opetus. Muutama vuosi pidettiin naistutkimuksen johdantokurssia, parinsadan osallistujan massaluentoa, jossa vaihtuvat luennoitsijat kertoivat eri alojen näkökulmista. Sitten naistutkimuksen opetusta lisättiin.

Olin vetämässä sitä hommaa kunnes tulin Helsinkiin vuonna 1995. Turussa veto-vastuu lankesi minulle luonnostaan, sillä vastuunottajaksi tarvittiin joku, jolla oli professuuri takanaan. Vaikken ollut nimitettyä, hoidin kuitenkin professuuria, joten saatoin toimia naistutkimuksen nimissä.

[...] Vuonna 1986 järjestettiin Kajaanissa valtakunnallinen naistutkimuksen opettajien ja professorien kokous. Siellä pohdittiin, pitäisikö tehdä naistutkimuksesta oppiaine ja millaiset olisivat tutkintovaatimukset. Helsingissä se aloitettiin jo seuraavana vuonna 1987. Turussa olimme keskenämme erimielisiä, kannattaako vielä aloittaa. Minun mielestäni kannatti. Vedin sitten sen projektin, suunnittelimme tutkintovaatimukset ja aloitimme vuonna 1988 ensimmäisellä opintokokonaisuudella.

[...] Kun naistutkimusta aloitettiin, sitä tehtiin aluksi rakkaudesta asiaan. Tein sitä oman toimen ohella. Ei siitä mitään maksettu, mutta pitihän se saada aikaan. Meitä oli paljon innokkaita tutkijoita yhteistyössä.

Akateemisen opetuksen lisäksi hoidettiin yhteyksiä muihin naisorganisaatioihin ja perustettiin kaupungin rahoittama naiskeskus, joka toimii edelleenkin. Nykyään se toimii esimerkiksi maahanmuuttajanaisten hyväksi. Aluksi sitäkin rahoitettiin keräyk-

sillä ja talkoilla. Akateemista naistutkimusta organisoitiin yliopiston epävirallisessa naistutkimuskeskuksessa, joka toimi aluksi Nenolan työhuoneessa Fennicumissa, folkloristiikan ja uskontotieteen laitoksella.

Se oli aika iso työhuone. Minä hoidin siinä professuuria ja siinä työskenteli myös opetusministeriön rahoittama suunnittelija. Taisimme tehdä Naistutkimus-lehteäkin aluksi siellä. Tietokonekin oli aluksi minun ostamani.

Nenolan siirtyessä vuonna 1990 Fennicumista akatemiaturkijaksi ja valtakunnallisen naistutkimuksen jatkokoulutusverkoston ohjaajaksi naistutkimus siirtyi hänen mukaansa ja sai omat tilat. Naistutkimuskeskus toimi epävirallisena sen jälkeen parissakin yliopiston osoitteessa, ja Nenola toimi vastuuryhmän puheenjohtajana, vaikka olikin siirtynyt takaisin folkloristiikan ja uskontotieteen professuurin hoitajaksi 1992.

Se meni niin, että teimme esityksen virallisen naistutkimuskeskuksen perustamisesta tiedekuntaan keväällä ennen lähtöäni. Kun lähdin pois kesällä 1995, tiedekunta oli muistaakseni päättänyt juuri kesäkuun kokouksessa naistutkimuskeskuksen perustamisesta ja sen sijoittamisesta taiteiden tutkimuksen laitoksen yhteyteen. Se olikin kai viimeinen työni Turun naistutkimuksen hyväksi.

SUKUPUOLISYRJINTÄÄ ON YHÄ

Naistutkimuksen aseman ja sitä kautta naistenkin aseman parantamiseksi Nenola on pitänyt välttämättömänä oppiaineen virallisen aseman vakiinnuttamista. Hänen tullessaan Kristiina-instituutin johtajaksi vuonna 1995 siellä opetettiin jo naistutkimuksen perus- ja aineopinnoita. Naistutkimuksen Sukupuolijärjestelmä-tutkijakoulukin oli jo olemassa, ja Nenola tuli sen johtajaksi.

Jos halutaan tulla hyväksytyksi akateemiseksi tutkimusalaksi, on mentävä mukaan akateemiseen maailmaan ja toimittava sen ehdoilla, tehtävä tutkintovaatimukset ja noudatettava näitä sääntöjä, vaikka opetetaan ajattelemaan vastakarvaan ja kriittisesti.

[...] Kristiina-instituutissa emme saaneet heti syventäviä opintoja, mutta perustimme niin sanotut laajennetut aineopinnot sillä perusteella, että jatko-opiskelijat tarvitsivat niitä. Niistä sitten kehitettiin syventävät opinnot.

Naistutkimuksesta ei voinut tulla pääainetta Helsingin yliopistossa ennen kuin oppiaineeseen perustettiin vakinainen professorin virka vuonna 2001. Nenolan johdolla suunnitelmat pääaineopinnoista tehtiin sen jälkeen välittömästi ja ne ehdittiin hyväksyä ennen kuin hän lähti dekaanin virkaan. Ensimmäinen opiskelijahaku pääaineopintoihin oli keväällä 2003.

Nenola sai vuonna 2006 Maikki Friberg -tasa-arvopalkinnon naistutkimuksen ja tasa-arvon puolesta tekemästään työstä. Hän on tyytyväinen siihen, että naistut-

TUTKIJAT JA TAUSTAVAIKUTTAJAT

kimus on saanut yliopistossa täysimittaisen oppiaineen aseman. Naistutkimusta voi opiskella sekä maisteriksi että tohtoriksi. Mutta epäkohtia riittää yhä. Naistutkimuksen kaksoisstrategiana on ollut autonomia ja integraatio; autonomia on nyt toteutunut, joskaan ei aivan toivotussa laajuudessa, mutta integraatio on puolitieessä.

Kristiina-instituutin pieni opettajajoukko ei mitenkään voi opettaa kaikkea naistutkimusta. Yhä edelleen meillä on vastuuopettajien verkko eri laitoksilla. Aluksi suunnitelmassa oli, että laitoksillakin olisi naistutkimukseen suuntautuvia virkoja, mutta se ei toteutunut; taloudelliset realiteetit tulivat vastaan. Monet opettajat sisällyttivät naistutkimuksen omaan opetukseensa, ja minusta se on hyvä tapa, mutta se ei vakiinnuta tilannetta, vaan opetuksen olemassaolo jää riippumaan yksittäisten opettajien kiinnostuksesta..

[...] Nyt meillä on ollut hyviä tutkimusprojekteja, joihin on saatu aika hyvin rahaa. Näyttää kuitenkin siltä, että naistutkijoiden on ollut vaikea saada virkoja. Muun muassa sen vuoksi on jo kerran lakkautettu Helsingin tutkijanaisten yhdistys perustettu uudelleen. Piilosyrjintää on yhä syytä epäillä, vaikka avointa syrjintää ei voitaisikaan todistaa.

Parantamisen varaa siis on sekä naistutkimuksen asemassa että ylipäätään naisten asemassa yliopistolla. Ongelmana on edelleen, missä määrin sukupuolisensitiivisyys ja feministisen ajattelun tuottama tieto pääsee vaikuttamaan niin, että se olisi opiskelijoiden ja tutkijoiden hallussa yliopistolla. Käykö niin, että muututtuaan akateemisen tutkimuksen alaksi feministinen tutkimus on vain yksi lohko, josta muut eivät piittaa, vaikka se saattaa esittää väittämiä ja todistettuja tuloksia, jotka itse asiassa kumoavat sen, mitä jollakin muulla alalla tehdään?

Nenola puhuu vanhoillisista aloista, joilla näkemys kulttuurisesta ja sosiaalisesta todellisuudesta pysyy vanhoillisena, koska niillä on torjuttu naistutkimuksen tarjoama tieto. Esimerkiksi useissa yhteiskuntatieteissä käydään yhä kovaa väantöä sen tosiasian saamiseksi näkyviin, että naisetkin elävät ja vaikuttavat tässä maailmassa ja sen rakenteissa. Toisaalta tietysti myös puhutaan sen puolesta, että naisten tulisi saada vaikuttaa.

Yliopiston tasa-arvosuunnitelmaankin sisältyy esitys, että sukupuolisensitiivisen aineiston pitäisi kuulua opintosuunnitelmaan kaikilla aloilla. Varsinainen ideaalitalanne on tietysti se, että naistutkijat ja feministit eivät yksinään keskustele näistä sukupuolikiusyksistä vaan että siinä olisivat myös miehet mukana. Sitä kyllä tapahtuukin joillakin aloilla.

RAHAVIRTOJEN PORTINVARTIJANA

1900-luvun viimeisinä vuosina Nenola toimi Suomen Akatemian Kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen toimikunnan puheenjohtajana. Se oli hyödyllinen paikka

tarjoamiensa näköalojen ja verkostojen vuoksi, mutta ennen kaikkea se mahdollisti tärkeitä tuntuviin tutkimushankkeiden edistämisen.

KY-toimikunnan ajasta luen omaksi ansiokseni sen, että saatiin aikaiseksi sukupuolittuneen väkivallan suunnattu haku. Sitä yritettiin jo aikaisemmin, mutta se ei ollut mennyt läpi, ja luulen ettei olisi mennyt nytkään, ellen olisi ollut puheenjohtajana. Siihen liittyen jouduin myös vuonna 2005 päättyneen pohjoismaiseen Kön och våld -ohjelmakomiteaan Suomen edustajaksi, ja siinä tehtävässä saatu tieto on vakuuttanut entisestään tämän tutkimusalan tärkeydestä. Vaikken ole vielä kirjoittanut väkivaltateemasta muuta kuin pieniä juttuja, olen ollut mahdollistamassa sen tutkimusta; näin on syntynyt projekteja, joissa on ollut monta tutkijaa. Sen sijaan, että olisin istunut alas ja kirjoittanut kolme kirjaa, olen siis tehnyt tätä työtä, ja jonkunhan sekin on tehtävä.

1970-luvulla oppimani kautta olen ohjautunut moniin tehtäviin, joiden näkyvä osa ei mene minun nimiini – eikä tarvitse mennäkään. Olen pitänyt suunnittelusta ja toiminnasta yhdessä muiden kanssa ja päässyt paikkoihin, joista käsin olen voinut vaikuttaa asioihin. Olen kai ollut aika paljon semmoinen taustavaikuttaja.

Toimiessaan humanistisen tiedekunnan dekaanina vuosina 2004–2006 Nenola oppi lisää yliopiston, erityisesti Helsingin yliopiston, toiminnasta.

Tiedekunnan toiminta on monipuolista ja pitkälti laitosten toimintaan pohjautuvaa ja sitä ohjailevaa. Dekaanin tehtävänä on nähdä eri laitosten yhteinen etu ja vastata hallinnosta. Hän on tavallaan tiedekunnan ja laitosten välissä, ja toimiessaan yliopistohallinnon ja tiedekunnan välissä hän myös vie laitosten viestejä ylöspäin. Keskeisissä yliopiston jobdon kanssa voi yrittää vaikuttaa mielipiteillään käyttämällä ääntänsä eikä vain kuuntelemalla suu sulussa, mitä ylhäältä annetaan. Silti niin sanottu dekaanin valta on aika muodollista laatua, vaikka esimerkiksi humanistisessa tiedekunnassa mm. rahanjako on viime kädessä dekaanin vastuulla. Mutta laitoksillakaan ei ehkä oikein ymmärretä, millaisessa raossa dekaani on, ja siksi kuvitellaan dekaanin ratkaisevan paljon enemmän kuin siinä toimessa pystyy.

VAIKUTTAJASTA VALISTAJAKSI?

Kristiina-instituutin viisivuotinen professuuri ja dekanaatti loppuivat molemmat viime vuoden lopulla. Se oli kuin automaatti, joka sylki minut ulos yliopistosta. Nyt olen vapaa tutkija, jolla on vain tällaisia barrastuksia kuin SKS:n esimiehyys tai Tukinainen r.y:n hallituksessa toimiminen. Esitelmää ja luentoja pidän mielelläni omista aiheistäni, ja erilaisia lausuntoasioita lankeaa varmaan ainakin aluksi emeritalle. Muuten luen ja kirjoitan, ihmettelen maailmaa yhdessä avomiehen kanssa ja käyn tyttäriä ja lapsenlapsia tapaamassa ja hoitamassa!

TUTKIJAT JA TAUSTAVAIKUTTAJAT

Eläkkeellä olevana tutkijana Nenola katsoo olevansa vapaampi kirjoittamaan teoksia myös laajemmalle yleisölle, koska hänen ei tarvitse enää hankkia meriittiä tieteellisten tutkimusten tekijänä. Näin hän voi toimia tiedon levittäjänä ja kansanvalistajana ja kirjoittaa omia ajatuksiaan.

Jos minusta vielä on kirjoitustyöhön näiden seikkailujen jälkeen, suunnittelen kirjoittaa kirjan sukupuolittuneesta väkivallasta ja kulttuurista. Toinen pitäisi tehdä itkuvirsi. Ja kolmas olisi tiedon levittämistä siitä, mitä ovat feminismit ja naistutkimus. Minulla on paljon opetuksen ohessa syntyneitä tekstejä ja esitelmiä, joita en ole viimeistellyt julkaistavaksi. Mutta olen huomannut, että ei ole ihan yksinkertainen asia istua alas ja kirjoittaa intensiivisesti, kun on tottunut toisenlaiseen päiväjärjestykseen ja kokouksissa juoksemiseen.

Yleisön valistaminen on yksi niistä tavoitteista, joita Nenola peräänkuuluttaa myös kolmivuotisessa Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran esimiehen toimestaan. Hän toivoo keskustelua ja tiedon levittämistä seuran painopistealoista myös muilla tavoin kuin kirjoja julkaisemalla. Myös seuran tulevaisuudesta keskusteleminen on tärkeää. Yhteistyötä yliopiston kanssa voitaisiin kehittää edelleen keskustelussa suomalaisen ja kulttuurin ja perinteen tilasta ja kehityksestä.

SKS on hyvä talo ja siellä on tapahtunut paljon kehitystä, etenkin tutkimukseen liittyvässä toiminnassa. Haluaisin edistää tutkimusaiheiden osalta sellaista yliopistojen ja SKS:n välistä yhteistyötä, jossa SKS:n olemassa olevat aineistot pääsisivät oikeuksiinsa ja sinne tulevat aineistot kertoisivat mahdollisimman paljon suomalaisten nykyisestä elämästä ja tavallisten ihmisten kulttuureista.

[...]Juuri nyt SKS suorittaa isoja remonteja ja järjestelyjä ja ne vievät paljon varoja, mutta jossakin vaiheessa SKS voisi olla myös vakavammin otettava yhteistyökumppani isomminkin tutkimushankkeissa. Se voisi satsata jonkin verran varoja itse ja sen aineistoja ja siellä olevaa asiantuntemusta voisi käyttää hyväksi. Siellä voisi työskennellä enemmän tutkijoita sekä perinteentutkimuksesta että kirjallisuuden tutkimuksesta ja muiltakin aloilta.

SKS:n tehtävänä on suomalaisen kulttuurin tallentaminen ja edistäminen erityisesti perinteen-, kielen- ja kirjallisuudentutkimuksen osalta. Viimeaikaisen kehityksen myötä monitieteinen näkökulma on tullut kaikkiin näihin, ja suomalainen kulttuuriakin sisältää entistä moninaisempia aiheita, aineistoja ja toimijoita.

Folkloristiikan tutkimuskysymysten kehittyessä Nenola toivoo, että tuntuma vanhoihin aineistoihin voisi säilyä siitä huolimatta, että myös nykypäivän intressit on otettava opetuksessa huomioon.

Ajattelen tietysti itkuvirsiaineistoja. Niitäkään ei ole edes kunnolla järjestetty ja arkistoitu eikä tiedetä, mitä kaikkea ne sisältävät. Pubumattakaan siitä, että tutkimuksessa olisi vielä paljon tekemistä. Sama koskee varmasti myös muita vanhoja aineistoja. Uusista näkökulmista niistä saa valtavasti irti. Se, että haluaa kysyä uusia

KAARINA KOSKI

kysymyksiä, ei tarkoita, että pitää hylätä vanhat aineistot. Niitä voi käyttää apuna silloinkin, kun kysyy vaikeita nykyistä elämänmuotoa koskevia kysymyksiä.

Monitieteisistä näkökulmista ja muiden alojen kanssa tehdystä yhteistyöstä huolimatta Nenola kehottaa jatkuvasti miettimään myös, mihin nimenomaan folkloristeja tarvitaan.

Pitäisi löytää myös se folkloristiikan oma lisäarvo. Minusta se on ainakin osittain siinä, että folkloristit kuuntelevat sellaisia ihmisääniä ja kertomuksia, joita muut eivät kuuntele tai nosta esiin ja arvosta.

Filosofian maisteri Kaarina Koski on helsinkiläinen folkloristiikan jatko-opiskelija.